

МЕТОДИ ПОЖВАВЛЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПРОСТОРУ НА ПРИКЛАДІ ВОРКШОПУ З РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ПЛОЩІ МИТНОЇ У ЛЬВОВІ

© Криворучко О. Ю., 2015

У статті йдеться про воркшоп як інструмент впливу на функціонування громадського простору в міському середовищі. Визначено його функції, засоби та результати, до яких він приводить. Розглянуто приклад воркшопу з ревіталізації площі Митної у Львові.

Ключові слова: воркшоп, громадський простір, міське середовище, ревіталізація, площа Митна, Львів.

Актуальність теми

Воркшоп як метод роботи над проектом поширився в усі види проектування і на вирішення будь-яких архітектурних, планувальних, просторових завдань різної складності й різного містобудівного масштабу. Проте часто він залишається недооціненим і використовується надто вузько. Якщо використовувати воркшоп не лише як метод рішення архітектурно-планувальних завдань, то можна досягти гарних результатів і в інших сферах, як, наприклад, активізація місця, повернення до життя закинутих територій, ревіталізація занедбаних громадських просторів, відновлення позитивного образу депресивних районів, повернення людей у покинуті міські простори.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Про проблеми громадських просторів міста написано дуже багато, серед основних джерел інформації варто згадати авторів: основоположників теми – К. Зітте [1] і Д. Лінч [2], а також: Я. Гейль [3], Ч. Монтгомері [4], Л. Гемзой [5], Дж. Джейкобс [6], Ф. Тібальдс [7]. Тему громадського простору міських площ досліджували такі українські автори: М. Бевз [8], О. Рибчинський [9], Б. Черкес [10], І. Гаврилюк, О. Олійник [11] та багато ін. Утім, все ще актуальними залишаються проблеми пов'язання “відірваних” громадських просторів із структурою громадських просторів у місті, внесення їх назад у користування, налагодження позитивної їх ідентифікації мешканцями і користувачами, повернення до життя занедбаних посткомуністичних просторів.

Мета статті

Дослідити методи пожвавлення громадського простору, а також виявити функції, засоби, завдання, що ставляться у процесі воркшопу.

Виклад основного матеріалу

Якщо сприймати воркшоп як інструмент дії та як інструмент, що є каталізатором взаємодії з міським середовищем, то можна виділити його функції, засоби та результати, до яких він може призвести. Отже, основними функціями воркшопу можна назвати:

- привернення уваги громадськості до проблемного місця;
- звернення локальної громади до місця; залучення фахівців до розв'язання завдання;

- активізація місця через організацію подій;
- активізація місця через нове облаштування території.

Засоби, які використовуються:

- спілкування з оточенням: вивчення середовища, спілкування з мешканцями і користувачами;
- виявлення конфліктів і потенціалу території;
- постановка завдання;
- вироблення сценаріїв розвитку;
- пошуки засобів та інструментів;
- опрацювання конкретних рішень;
- реалізація частково – для сигналізації початку перетворення місця;
- реалізація повна – для повного оновлення місця.

Очікувані результати:

- активізація місця в місті, в громадському сприйнятті;
- зусилля локальної громади спрямовані на роботу з місцем;
- фахові рішення: детальні плани території, архітектурні проекти, бізнес-плани, стратегії розвитку;
- добрий менеджмент місця: відбуваються події, місце задіяне в життя міста і кварталу;
- відбувається пошук можливостей розвитку місця: робота з міською адміністрацією, з фондами, з іншими організаціями;
- реалізація конкретних рішень;
- видозміна місця: редизайн території, нові елементи благоустрою тощо;
- нова ідентифікація місця: ми можемо вплинути на ідентифікацію місця таким чином, що “площа з Кумпелем¹³” може змінитися на, наприклад, “площу квітучих сакур”.

Ці тези можна прослідкувати на прикладі **воркшопу з ревіталізації площі Митної**, що відбувався в рамках Майстерні міста 14-21.06.2014 у Львові¹⁴.

Коротко про ідею, з чого починалася робота воркшопу з ревіталізації площі Митної.

Площу Митну обрали як приклад, щоб продемонструвати, як створити зручне і комфортне середовище для перебування людей у місті і як площа може бути об’єднавчим елементом для спільноти. Сьогодні на площі бувають туристи, випадкові перехожі, студенти, що навчаються неподалік, також є одне кафе і один кіоск. Насправді ніхто не хотів би перебувати тут довше, кожен іде повз площу, не затримуючись. Площа Митна є транзитною територією. Тут немає що робити. Хоча є й потенціали: музей з унікальною колекцією дерев’яної барокової скульптури, коледж із 1,000 студентів. Давня архітектура у наші дні втратила свою привабливість, є обшарпаною і давно потребує реставрації, а радянський благоустрій площі сильно зношений, озеленення недоглянуте і здичавіле. В результаті, тут співіснують буденний пострадянський громадський простір з історичним підґрунтям.

Ідея полягає в тому, щоб повернути життя в занедбану площу та створити спільноту, яку вона об’єднуватиме навколо себе. Завдання номер один – залучити мешканців, студентів і викладачів, працівників музею, що перебуває тут, також рестораторів і продавців овочів до участі у маленьких кроках до зміни площі, активізувати їх, щоб вони перейнялися долею місця, змінили своє ставлення до площі від користувача до людини, що дбає про місце, в якому перебуває щодня, можливо, непомітно для себе, протягом усього життя. Тоді матимемо щоденне перетворення за допомогою простих для реалізації кроків. Тоді площа почне самоактивуватися від їхніх зусиль.

Завдання номер два – створити на площі середовище, що об’єднує, де всі групи користувачів зустрічатимуться, впізнаватимуть один одного, спілкуватимуться. І навіть якщо вони не братимуть

¹³ Ресторанція на площі Митній.

¹⁴ *детальніше за посиланням:* <http://urbanideas.com.ua/post/vorkshop-revitalizatsiya-ploshhi-mytnoyi/>

участі в щоденному перетворенні з допомогою простих для реалізації кроків, то мистецтво (виставки під відкритим небом, інсталяції тощо), атмосфера спільноти, долученості до культури, до історії залучатиме їх до середовища площі в пасивний спосіб, який, проте, всеодно змінює сприйняття людиною площі.

Отже, основна проблема в тому, що площа більше не виконує своїх функцій громадського простору, а це і є основним завданням для воркшопу.

Історична довідка

Площа Митна обмежена із заходу вулицею Винниченка, до північної частини прилягає вулиця Личаківська, а до південно-східної – вулиця Римлянина.

Забудова площі: вздовж західної частини простягаються мури костелу і монастиря бернардинів з Глинянською брамою, вздовж східної частини – костел кларисок з колишнім келійним корпусом (нині в костелі розташований Музей сакральної барокової скульптури Пінзеля, а в келійному корпусі – навчальний заклад, Поліграфічний коледж). У південно-східній частині площі розташований мініатюрний сквер і фонтан зі скульптурою хлопчика.

Назва площі походить від того, що з 1782 року в приміщеннях монастиря кларисок містилась митниця [12].

Історія монастиря кларисок така. У 1482 році до Львова з Кракова прибули черниці бернардинського ордену. Вони розмістилися за фортечними мурами міста неподалік від монастиря бернардинів. У 1583 році для них побудували каплицю святої Ганни. Після реформи бернардинського ордену черниці отримали назву кларисок. На початку XVII століття почалося будівництво кам'яного монастиря для них. З 1607 року будівництвом керував архітектор італієць Павло Римлянин, що працював також на будівництві костелу бернардинів. На його честь названа одна з вулиць, що ведуть до площі Митної.

Костел кларисок був невеликим, однонавовим, з вежею над порталом входу. Костел мав 11 віктарів. У XVII столітті тричі страждав від воєн (у 1648, 1656 і 1672 роках). У середині XVIII століття (приблизно у 1748 році) костел перебудували в стилі бароко і він став тринавовим. Після передачі Львова і Галичини у склад Австро-Угорщини монастир закрито, тут був склад тютюну, потім шпиталь. З 1945 року за СРСР порожній костел кларисок передали у склад Львівської картинної галереї. Проведена реставрація і зовнішній ремонт будівлі. Зараз це музей скульптора Йогана Пінзеля [13].

Цікаву інформацію щодо костелу кларисок подають В. С. Вуйцик, Р. М. Липка у “Зустрічі зі Львовом”: під час будівництва в 1976–1977 р. на пл. Радянській¹⁵ підземного переходу було повністю відкрито і реставровано Глинянську вежу (1618 р.), що вела колись у бернардинський монастир з Глинянського тракту (тепер вул. Леніна)¹⁶. Поряд (пл. Радянська, 1) стоїть скромний своєю архітектурою тринефний костюл кларисок, збудований у 1607 р. Свій сучасний вигляд він одержав після ґрунтовної реставрації 1938–1939 років, проект якої виготовив архітектор Ян Лобос. Тоді ж на західному фасаді збудовано вежу простих конструктивних форм. Ця пам'ятка, навіть видозмінена, заслуговує належної уваги. Якщо придивитися до неї, можна впізнати ті ж будівельні прийоми, що застосовані у споруді костюлу бернардинів. Хоч авторство П. Римлянина документально не підтверджено, проте застосована тут ордерна система виказує його почерк: суворий, виконаний у камені доричний фриз фасаду (від вул. Леніна) підтримується пілястрами доричного ордера; близький до бернардинського і рисунок архівольтів вікон [14].

Повертаючись до воркшопу, згадаємо про **засоби**, що перелічувалися на початку статті. Почнімо зі **спілкування з оточенням** – власне воно дає нам виявлення проблем.

Проблеми місця:

1. Проблема з орієнтацією: насправді мало хто знає, де є музей Пінзеля і чи він взагалі діє. Люди проходять повз нього величезним потоком і не знають, що відбувається за зачиненими дверима. Багато хто мусить перечекати на площі певний час, не маючи що тут робити і куди себе подіти.

¹⁵ Сьогодні пл. Митна у Львові.

¹⁶ Сьогодні вул. Личаківська у Львові.

2. Автомобілі: хоч площа є лише пішохідною, тут присутнє паркування, що вносить ще більше хаосу і розхристаності.

3. Сходи в підземний перехід викликають найбільше обурення у користувачів. Вони у жахливому стані вже доволі давно і створюють чималі незручності: навіть повносправна людина мусить прикладати додаткових зусиль, щоб подолати їх.

4. Підземний перехід давно потребує ремонту, додаткового освітлення і кращого устаткування: кіоски теж є застарілими.

5. Багато сонця – це і добре, і ні водночас. Від нього нема де сховатися, воно створює дискомфорт для очей. Відсутність тіні на площі – це проблема для людей, що змушені там перебувати довший час.

6. Де сісти? Якщо ви чекатимете на громадський транспорт, то вам ніде буде сісти – лавок тут замало. Коли ж на площу виходять студенти, вони окуповують усі можливі місця. Якщо ви призначите зустріч на площі, то вам доведеться тинятися, не знаючи куди себе діти: ні сісти, ні стати, щоб нікому не заважати. Хіба можна зайти в ресторацію, але така дія вже вимагає певного зусилля, бо навіть літня тераса засклена і туди можна потрапити лише зі середини. І хоча площа здається прекрасним місцем для ранкової чи полудневої кави на повітрі, насправді вона не використовується таким чином.

7. Мошнення найвлучніше відображає стан площі загалом: об нього шпортаються і перечіпаються. Кожен, кого ми питали про проблеми площі, називав мошнення. Воно застаріле і зношене, без його заміни площа не зможе стати зручною і привабливою. Якість покриття додасть нам позитивних тактильних вражень у місті. Ще три сходинки посеред площі – камінь постійного спотикання, а для старого чи немічного – взагалі складний для подолання бар'єр.

8. Площа є не лише міським громадським простором, вона також служить як площа перед коледжем, яку активно використовують студенти. Тільки в поліграфічному їх є 1 000. Неповдалік є ще два освітні заклади, тож потенціал площі як студентської території – невичерпний.

9. Тут багато за давних проблем, які переплелися між собою: якщо поремонтувати дах над музеєм Пінзеля, вода не тектиме в бібліотеку Поліграфічного коледжу, а голуби не матимуть даху над головою і будуть змушені покинути площу. Напівдіючий музей – навіть кольорової афіші було б досить, щоб люди розуміли, що музей діє, що там щось відбувається і в які години його можна відвідувати.

10. Торгівля є гарним атрактором для площі: люди, які працюють поблизу, можуть купити свіжих овочів-фруктів додому, а також люди, що йдуть через площу, можуть звабитися на виноград і черешні. Торгівля додає життя площі, вона ж її захарашує і засмічує.

11. Голуби: з ними фотографуються, як із місцевою атракцією. Бо площа з голубами – це площа Митна. Вони тут більше, ніж птахи. Вони – ідентифікатори місця. Але через них дуже брудно. Хтось каже, що голуби – то птахи Божі, інший нарікає, що немає де сісти, бо все в посліді. Голуби живуть на піддашші костелу кларисок, куди безперешкодно потрапляють через дірявий дах. Голубів годують самотні бабусі, яким, можливо, більше немає про кого піклуватися, окрім птахів.

Наступним засобом реалізації воркшопу є **постановка завдання**. Для ревіталізації площі Митної завдання виглядали так.

Повернути ідентичність площі. Зараз першими асоціаціями є заклади громадського харчування “Кумпель”, “Старгород”, також вулиця Личаківська, а фонтан, сади, костел кларисок – вже мало хто знає. Ми хотіли це змінити. Площа з фонтаном? Площа перед коледжем? Площа біля музею Пінзеля? Завдання в тому, щоб змінити ідентичність площі на мистецько-студентську, повернути їй історичну ідентичність, пов'язану із бароковою епохою, із монастирським садом, сьогодні неіснуючим. Тут можна би було призначити зустріч – на площі з фонтаном, де присутнє мистецтво і відпочиває студентська молодь.

Затишна площа. Через площу прямує величезний потік людей: постійний і невтомний. І це великий плюс – тут завжди вирує життя, тут завжди є люди, тут є кому оглядати тимчасові виставки під відкритим небом, тут є кому їсти морозиво і пити каву. Але площа транзитна, тут мало що спонукає зупинитися і перепочити. Також тут багато шуму й смороду від дороги. Як захиститися від цього? Ми замикаємо її по найбільшому контуру деревами, які захищають від шуму і бруду, додають зелені і тіні, створюють візуальний бар'єр від розхристаності дороги.

Насичена площа. Питання, що постають відразу: що тут робити? Де тут сісти? Великий простір площі – це добре, але він має бути чимось наповнений, щоб бути привабливим. Можливо, вуличне кафе, однозначно – більше вуличних меблів, більше освітлення і смітників, ще трохи води – до якої можна дотикатися і ще трохи зелені – під якою можна відпочивати. Додати мистецькі виставки під відкритим небом, які можна оглядати цілорічно і безплатно, організувати ярмарки і пікніки – будь-які події, що оживлюють цей ніким не використовуваний простір.

Площа музейна. Музей Пінзеля є гарним атрактором для площі, разом із тим площа теж є атрактором для Музею. Музей може привабити людину на площу, площа може передати Музею змученого туриста, який випадково сюди забрів. Ми візуально наголошуємо вхід у музей, також пропонуємо йому організувати виставки сучасного мистецтва під відкритим небом площі.

Облаштована площа. Ремонтуємо покриття, ремонтуємо пішохідний підземний перехід, демонтуємо непотрібні підпірні стінки, додаємо нового умеблювання й устаткування.

Зелень. Значним потенціалом площі є великий відкритий простір, тому додаючи зеленого життя площі, потрібно не захарашувати його. Залишаємо дві великі тополі-старожилки, залишаємо пахучі жасминові кущі і жовту форзицію. Додаємо ще квітучих дерев: чотири сакури, п'ять райських яблунь – їх висаджуємо у зеленій зоні площі і ще вісім лип – по периметру площі.

Безбар'єрність. Замінюємо три сходинки посеред площі на пандус, додаємо наземні пішохідні переходи.

Голуби. Птахи Божі, яких приходять годувати самотні бабусі, з якими фотографуються туристи і яких намагаються ловити діти. Голуби – невід'ємний образ площі, вони ж її загаджують. Можна поремонтувати дах музею Пінзеля, птахи втратять своє житло і, ймовірно, покинуть площу. Можна мити площу, як П'яцу Сан-Марко у Венеції, і далі фотографуватися з голубами (також див. рис. 1).

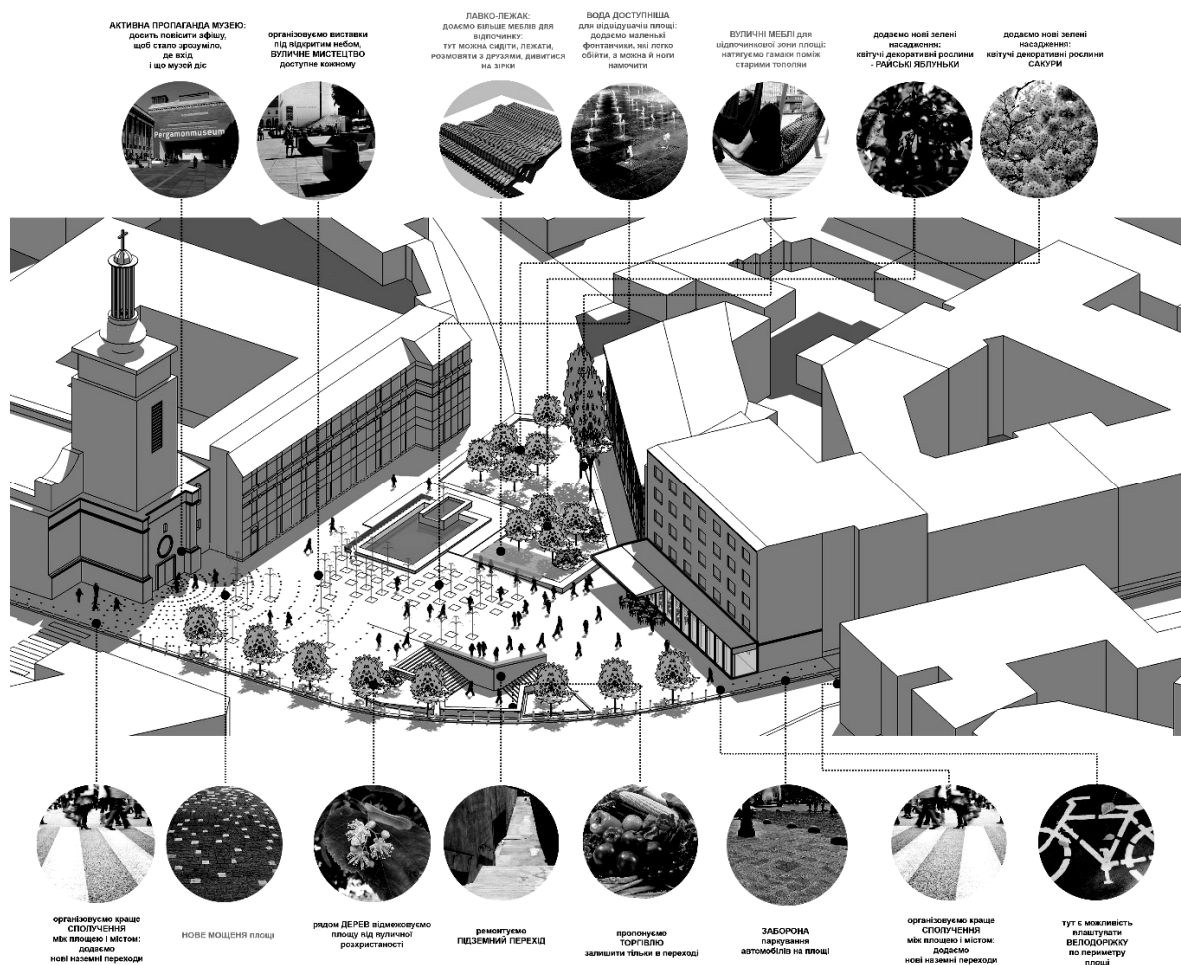

Рис. 1. Програма заходів для ревіталізації площі Митної у Львові. (Рисунок виконали у рамках воркшопу його учасники.) Джерело: <http://urbanideas.com.ua/post/vorkshop-revitalizatsiya-ploshhi-mytanoi/>

Рис. 2. Візуалізація ревіталізації площі Митної у Львові (Рисунок виконали у рамках воркшопу його учасники.) Джерело: <http://urbanideas.com.ua/post/vorkshop-revitalizatsiya-ploshhi-mytnoyi/>

Наступним кроком воркшопу є пошук **засобів та інструментів**:

1. Для того, щоб площа стала справді “музейною”, тобто мала культурно-мистецьке пов’язання із Музеєм барокової дерев’яної скульптури, який розташовується в колишньому костелі кларисок і виходить головним фасадом на площу, пропонується активне наголошення входу, висвітлення актуальних виставок і подій, анонсів на майбутнє, часу роботи – актуальної інформації, що сигналізувала би про те, що музей є діючим. Також у мощенні площі закладаються елементи освітлення, які концентруються біля музею, чим наголошують його присутність, а також нагадую, що попередньо це була сакральна будівля.

2. Для того, щоб площа була мистецько насиченою, пропонуємо організовувати мистецькі виставки просто неба, що пропагували би сучасне мистецтво у місті і його доступність. Також запрошуємо реномованих митців і музикантів, створюємо інсталяції і перформенси, долучаємо спільноту користувачів площі: мешканців, студентів і викладачів, відвідувачів кафе і туристів. Крім того, щоби більше активізувати локальних користувачів, організуємо пікніки, сезонні ярмарки або гаражні розпродажі.

3. Для того, щоб площа була живою, їй перш за все потрібний добрий менеджмент – програма дій для площі: створюємо розклад роботи площі, плануємо, що і коли відбувається, організуємо мистецькі акції, концерти, ярмарки, гаражні розпродажі і фломаркти. Площа працює: щодня, шовихідних, щосезону.

4. Добре облаштування площі забезпечується заміною мощення: гладка рівна поверхня, що запрошує пройти нею, посидіти у тіні дерев, відпочивати тут – на площі. Вуличні меблі робимо комфортними і цікавими, наголошуємо на домашньому затишку і мистецькому характері площі. Створюємо прототип меблів, неординарний розлогий лежак, не характерний для вуличних меблів, який змушуватиме зупинитися і задуматися перехожих, який пропонуватиме їм раптовий ковток відпочинку серед міської метушні. Тут можна сидіти, лежати, спілкуватися з друзями, споглядати зірки. Поява лавко-лежака символізує початок перевтілення площі.

5. Доступність води забезпечується додаванням маленьких фонтанів, які легко обійти, а можна й ноги намочити, побігати по калюжах.

6. Ремонтуємо підземний перехід, додаємо нові, або відновлюємо старі пішохідні переходи, отримуємо краще сполучення між містом і площею, уникаємо відрізаності через транспортні артерії. Забезпечуємо безбар'єрність.

7. Заборона паркування автомобілів на площі дає відчуття захищеності, повертає громадський простір для людей.

8. Оновленим озелененням збільшуємо затінений, менш спекотний простір площі, що запрошує зупинитися і відпочити, також нагадуємо історію – регулярністю розташування дерев про монастирські сади барокової епохи. Разом із тим, додаючи нові квітучі дерева, стараємося повернути місту ідентичність квітучого міста, що втрачена за останні два десятиліття. Рядом дерев відмежовуємо площу від вуличного шуму і розхристаності.

9. Щоб функціонально впорядкувати простір площі, торгівлю пропонуємо залишити тільки в межах підземного переходу.

10. Влаштуємо велопаркування для студентів і відвідувачів площі, пропагуємо велорух у місті як альтернативу власному автомобілю.

Далі в рамках воркшопу відбувається **опрацювання конкретних рішень**, а також **реалізація** одного з запроєктованих елементів вуличної фурнітури, як сигналу про початок ревіталізації громадського простору.

Висновки

Основним очікуваним **результатом** ревіталізації площі є її повернення в громадський простір міста. Воркшоп, як метод поживлення громадського простору допомагає досягнути не лише формотворчих цілей та наблизити появу нового облаштування і фурнітури, а й скласти програму дій для функціонування площі як громадського простору, змінити не лише її зовнішній вигляд (здійснити редизайн площі), а й змінити уявлення про неї, переформулювати її ідентифікацію в міському середовищі.

1. *Zitme K. Художественные основы градостроительства / К. Зитме. – М.: Стройиздат, 1993. – 255 с.*
2. *Lynch Kevin. The image of the city. Cambridge Mass.: Technology Press, 1960.*
3. *Гейль Я. Города для людей / Я. Гейль. – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 276 с.*
4. *Charles Montgomery. Happy city. Transforming our lives through urban design. – New York.: Farrar, Straus and Giroux, 2013.*
5. *Lars Gemzoe. Quality for people. A set of quality criteria for the design of pedestrian places and networks – with people in mind // Walk21-VII, “The next steps”, The 7-th International Conference on Walking and Liveable Communities, October 23-25 2006, Melbourne, Australia.*
6. *Jacobs, Jane. The death and life of great American cities. New York: Random House, 1961.*
7. *Francis Tibbalds. Making People-Friendly Towns: improving the public environment in towns and cities. – London: Spon, 2001.*
8. *Бевз М. Урбаністичні трансформації центральної частини міста Львова у XIX-XX ст. // Архітектура Галичини XIX–XX століть. (Львів: ДУЛП, 1994. – С. 51–68).*
9. *Рибчинський О. Ринкові площі як головний публічний простір Галицького міста / О. Рибчинський // Містобудування та територіальне планування: науково-технічний збірник. – К.: КНУБА, 2009. – Вип. 33. – С. 364–370.*
10. *Черкес Б. С. Національна ідентичність в архітектурі громадських центрів столичних міст в умовах ідеологічної детермінації: автореф. дис... д-ра арх.: 18.00.01 / Б. С. Черкес. – К., 2006. – 36 с.*
11. *Гаврилюк І. В. Принципи та прийоми організації міських площ західноєвропейських міст (на прикладі міст Нідерландів) / І. В. Гаврилюк, О. П. Олійник // Сучасні проблеми архітектури та містобудування: наук.-техн. збірник / відп. ред. М. М. Дьомін. – К.: КНУБА, 2010. – Вип. 27. – 380 с. – С. 5–14.*
12. *Режим доступу: [http://uk.wikipedia.org/wiki/ Площа_Митна_\(Львів\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/Площа_Митна_(Львів)).*
13. *[http://uk.wikipedia.org/wiki/ Музей_сакральної_барокової_скульптури_Пінзеля](http://uk.wikipedia.org/wiki/Музей_сакральної_барокової_скульптури_Пінзеля).*
14. *Вуйцик В. С., Зустріч зі Львовом / В. С. Вуйцик, Р. М. Липка. – Л.: Каменярь, 1987. 28 с., С. 7.*

METHODS OF REVITALIZATION OF PUBLIC SPACES (ON THE EXAMPLE OF REVITALIZATION WORKSHOP OF MYTNA SQUARE, LVIV, UKRAINE)

© Kryvoruchko O., 2015

Workshop as a method of the project spread to all kinds of design and to resolve any architectural, planning, spatial problems of varying complexity and different urban scale. However, it is often undervalued and used too narrowly. If we use workshop not only as a method for solving architectural and planning tasks, it is possible to reach good results in other areas, such as the activation of the place, return to the life abandoned areas, revitalization of neglected public spaces, restore a positive image of depressed areas, return people to abandoned urban spaces.

If perceive a workshop as a tool of action and as a tool that catalyze the urban environment, we can distinguish his features, tools and results to which it can lead. Thus, the **main functions of the workshop include:**

- draw public attention to the problem areas;
- appeal to the local community;
- engaging experts in the solving the problem;
- activation place by organizing events;
- activation space through new territory arrangement.

Tools which are used:

- communication with the environment: learning environment, communication with residents and users;
- identify potentials and conflicts of the territory;
- formulation of the problem;
- working out with scenarios;
- searching for tools and instruments;
- developing specific solutions;
- partially implementation - to signal the beginning of the transformation of the place;
- complete implementation - to have fully update space.

Expected results:

- intensification of places in the city and the public perception;
- local community efforts aimed at working with the place;
- professional solutions: urban development plans and architectural projects, business plans;
- good management of the place: events, the place involved in the life of the city and a local quarter;
- searching capabilities of places: work with the city administration, with funds and other organizations;
- implementation of specific decisions;
- site modification: redesign of the territory, new landscaping items, etc.;
- new identification of square.

This thesis can be seen as an example of revitalization workshop area of Customs, held 14-21.06.2014 in Lviv (more at link: <http://urbanideas.com.ua/post/vorkshop-revitalizatsiya-ploshhi-mytnoyi/>).

The main expected outcome of the revitalization of the Mytna square is its returning to public space of the city. Workshop helps achieve not only formative goals, not only to bring a new arrangement or furniture, but also make a program of actions for well-functioning of the area as a public space, and also to change the perception of it, reformulate it identification in the urban environment.

Key words: workshop, public space, urban environment, revitalization, Mytna square, Lviv.